

22. VÍZENJÁRÁSI ALAPISMERETEK

A vízenjárás és a vízi munkavégzés szabályait egyrészt a 24/2007. (VII. 3.) KvVM rendelet a Vízügyi Biztonsági Szabályzat kiadásáról melléklete (VÍZÜGYI BIZTONSÁGI SZABÁLYZAT), másrészt az 57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet a vízi közlekedés rendjéről, melléklete: (HAJÓZÁSI SZABÁLYZAT) tartalmazza. A részletes tudnivalókat e két rendelet tartalmazza, e fejezet csak összefoglalja a főbb tudnivalókat.

22.1. A VÍZI KÖZLEKEDÉS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

22.1.1. A vízi közlekedés alapfogalmai

- **Hajótípusok**

1. *hajó*: belvízi hajó, beleértve a kishajót és kompot, továbbá az úszómunkagép és a tengeri hajó;
2. *géphajó*: minden saját gépi berendezésével hajtott hajó, kivéve azokat a hajókat, amelyeknél a motort csak korlátozott mértékű helyváltoztatásra (kikötőben vagy be- és kirakodó helyen), illetve azok vontatásakor vagy tolásakor a műveletképesség növelésére használják;
3. *úszómunkagép*: gépi berendezéssel ellátott, víziutakon, illetve kikötőkben való munkavégzésre szolgáló úszólétesítmény (szívó- és vedersoros kotró, elevátor, cölöpverő, úszódaru stb.);
4. *komp*: víziúton való átkelésre szolgáló olyan hajó, amelyet az illetékes hatóság kompnak minősített; az ilyen szolgáltatást nyújtó nem szabadon közlekedő hajók minden esetben a kompok kategóriájába tartoznak;
5. *gyorsjáratú hajó*: az a géphajó – a kishajók kivételével -, amely képes a vízfelszínhez viszonyított 40 km/h-t meghaladó sebességgel közlekedni;
6. *személyhajó*: 12 főnél több utas szállítására épített és felszerelt kabinos vagy egynapos utakra szolgáló termes hajó;
7. *toló bárka*: minden tolvá történő továbbításra épített vagy erre külön felszerelt hajó;
8. *hajón szállítható bárka*: tengeri hajón való szállításra, valamint belvízi hajózásra épített tolvó bárka;
9. *vitórlás hajó*: minden, csak vitórlával haladó hajó; a vitórlával haladó és egyidejűleg saját gépi hajtóberendezését is használó hajót géphajónak kell tekinteni;
10. *kishajó*: az a hajó, amelynek hajótesten a kormány és az orrsudár nélkül mért hossza a 20 m-t nem éri el, kivéve a kishajónak nem tekinthető hajók vontatására, tolására vagy mellévelt alakzatban való továbbítására épített vagy felszerelt hajót, továbbá kivéve azt a hajót, amelyen 12 főnél több utas szállítását engedélyezték, valamint a kompot és a tolvó bárkát;
11. *motoros vízi sporteszköz*: sport- és szabadidős célokat szolgáló vízi jármű, amelynek hossza nem éri el a 4 métert, elsődleges meghajtását vízszugárváttal ellátott belső égésű motor biztosítja, és amelynek rendeltetészerű működtetését a hajótesten – és nem annak belső részében – ülő, álló vagy térdelő személy vagy személyek végzik, például waterbob, waterscooter, jetbike, jetski és más hasonló vízijármű.

- **Kötélékek**

1. *kötélék*: a vontatott kötélek, tolvó kötélek, illetve mellévelt alakzat;
2. *vontatott kötélek*: az egy vagy több hajóból, úszóműből vagy úszó testek kötélekéből összeállított, egy vagy több géphajó (vontatóhajó) által vontatott kötélek; ez utóbbiak a kötélek részét képezik;
3. *toló kötélek*: olyan merev kötélek, amelyben található hajók közül legalább egy a kötéleket továbbító és tolvóhajónak nevezett géphajó előtt helyezkedik el; merevnek kell tekinteni azt az egy tolvóhajóból és egy tolvó hajóból álló kötéleket is, amelyek összecsatolása vezérelt együttmozgást tesz lehetővé;
4. *mellévelt alakzat*: olyan egymáshoz oldalukkal csatolt hajókból álló merev kötélek, amelyek közül egyik sem helyezkedik el az alakzatot továbbító géphajó előtt.

- **Fény- és hangjelzések**

1. *fehér fény, vörös fény, zöld fény, sárga fény, kék fény*: olyan fények, amelyek színe megfelel a belvízi utakon közlekedő úszólétesítmények hajózásra alkalmassága és megfelelősége fel-

tételeiről, az üzemképesség vizsgálatáról és tanúsításáról szóló rendeletben meghatározott vagy az I-4. mellékletben említett más előírásoknak;

2. *erős fény, közepesen erős fény, szokásos fény*: olyan fények, amelyek fényerőssége megfelel a belvízi utakon közlekedő úszólétesítmények hajózásra alkalmassága és megfelelősége feltételeiről, az üzemképesség vizsgálatáról és tanúsításáról szóló rendeletben meghatározott, vagy az I-5. mellékletben említett más előírásoknak;
 3. *villanó fény és gyorsvillanófény*: olyan fények, amelyeknél a ritmikus villanás száma percenként 40-60 vagy percenként 100-120;
 4. *rövid hang*: kb. 1 másodperc időtartamú hang, hosszú hang – kb. 4 másodperc időtartamú hang, amikor a két egymást követő hang közötti időtartam kb. 1 másodperc;
 5. *nagyon rövid hangok sorozata*: a legalább hat, egyenként 1/4 másodperc időtartamú, kb. 1/4 másodperc időtartamú szünettel elválasztott hangból álló sorozat;
 6. *háromtónusú hangjelzés*: három, egymást követő, különböző magasságú, összesen kb. 2 másodperc időtartamú, háromszor ismétlődő jelzés; a hangok frekvenciájának 165-297 Hz tartományban kell lennie, a legmagasabb és a legalacsonyabb hang közötti különbségnek pedig legalább két egész hangközt kell kitennie; minden három hangból álló sorozatnak a legmélyebb hangon kell kezdődnie és a legmagasabb hangon kell befejeződnie;
 7. *harangkongatás*: egy kettős harangütés.
- **Egyéb fogalmak**
1. *úszómű*: rendeltetészerűen helyhez kötött úszó létesítmény, mint például fürdőhajó, úszódokk, kikötőponton, csónakház;
 2. *úszó testek köteléke*: tutaj, továbbá helyváltoztatásra szolgáló és hajónak, vagy úszóműnek nem tekinthető egyéb létesítmény, kötelék vagy tárgyak;
 3. *vesztéglő*: a hajó, kishajó, csónak, úszó testek köteléke vagy úszómű, amikor közvetlenül vagy egyéb módon horgonyon vagy a parthoz, stéghez vagy úszóműhöz kikötve áll;
 4. *menetben levő*: a hajó, úszó testek köteléke vagy úszómű, amikor nem áll közvetlenül vagy egyéb módon horgonyon vagy a parthoz kikötve, illetve nincs zátonyon fennakadva; az ilyen hajó, úszó testek köteléke vagy az úszómű tekintetében a "megáll" kifejezés, a parthoz viszonyított megállást jelenti;
 5. *halászattal foglalkozó hajó*: bármely műveletképességét korlátozó – kerítőhálóval, horogsorral, vonóhálóval vagy egyéb – halászeszközzel halászó hajó; azonban ez nem vonatkozik az olyan hajóra, amelyet a vontatott horogsor vagy egyéb halászeszköz műveletképességében nem akadályoz;
 6. *éjszaka*: a napnyugta és a napkelte közötti időszak;
 7. *nappal*: a napkelte és a napnyugta közötti időszak;
 8. *kimerült állapot*: nem kielégítő pihenés vagy betegség miatt fellépő, a magatartási normától való eltérésben és a reakcióidő növekedésében megnyilvánuló állapot;
 9. *bódult állapot*: alkohol, kábítószer, illetve gyógyszer vagy más hasonló anyag fogyasztásának következtében fellépő, külön jogszabályban meghatározottak és a kialakult gyakorlat szerint megállapítandó állapot;
 10. *korlátozott látási viszonyok*: köd, homály, hóesés, zápor vagy egyéb ok által korlátozott látéhatóság;
 11. *biztonságos sebesség*: olyan sebesség, amelynél a hajó vagy a kötelék biztonságosan közlekedhet, műveletezhet, továbbá az adott körülmények és viszonyok között szükséges távolságon belül megállhat;
 12. *víziút*: a hajózás részére megnyitott természetes vagy mesterséges felszíni víz;
 13. *hajóút*: a víziútnak az adott vízállásnál hajózásra használt és jelzésekkel kitűzött része;
 14. *jobb- és bal part*: a víziút oldalai a forrástól a torkolat felé haladva;
 15. *hegymenet*: a forrás felé haladást jelenti; csatornákon az irányt az illetékes hatóság állapítja meg az "A pont felől B pont felé haladó irány" kifejezés használatával;
 16. *völgymenet*: hegymenettel ellentétes irányban való haladást jelenti; csatornákon az irányt az illetékes hatóság állapítja meg az "A pont felől B pont felé haladó irány" kifejezés használatával;
 17. *ADN Szabályzat*: a Genfben, 2000. május 26. napján kelt, a Veszélyes Áruk Nemzetközi Belvízi Szállításáról szóló Európai Megállapodáshoz (ADN) csatolt Szabályzat kihirdetéséről szóló törvény szerinti szabályzat;
 18. *radarhajózás*: korlátozott látási viszonyoknál radar használatával folytatott hajózás.

22.1.2. A vízi közlekedés alapvető szabályai

A hajót, illetve úszóanyagok kötelékét ehhez szükséges képesítéssel rendelkező személynek kell vezetnie. Ez a személy a továbbiakban: a hajó vezetője. A hajó vezetőjének a hajózás ideje alatt a hajón, továbbá az úszó munkagép vezetőjének a munkavégzés ideje alatt is az úszó munkagépen kell tartózkodnia. A hajón, a kötelékben vagy az úszóanyagok kötelékén a Hajózási Szabályzatban foglalt rendelkezések megtartásáért a vezető felel. Minden úszóművet erre kiképzett személy felügyelete alatt kell tartani. Ez a személy felel a Szabályzat rendelkezéseinek az adott úszóművön történő megtartásáért. A hajó vezetése közben a vezető kimerült vagy bódult állapotban nem lehet. A hajón tartózkodó minden más személy is köteles végrehajtani a hajó vezetőjének a hajózás biztonsága vagy a hajó rendjének fenntartása érdekében adott utasításait.

A hajó vezetőjének a Szabályzat külön rendelkezése hiányában is meg kell tennie a kötelező gondosságból és a bevált szakmai gyakorlatból fakadó valamennyi óvintézkedést, hogy elkerülje különösen:

- az emberéletet fenyegető veszélyt,
- a hajókban vagy úszóanyagok kötelékeiben, partban és a hajóútban vagy annak közvetlen közelében levő bármilyen műtárgyban, illetve berendezésben okozott kárt,
- a hajózási akadályok előidézését;
- lehetőség szerint a környezet szennyezését.

A hajót nem szabad túlterhelni, A hajót úgy szabad terhelni, hogy az legfeljebb a legnagyobb merülés jelének alsó éléig merüljön a vízbe. A rakomány elhelyezése nem veszélyeztetheti a hajó stabilitását és nem zavarhatja a kilátást a kormányállásból. A hajón és az úszóművön az engedélyezettnél több személy nem tartózkodhat! A hajó és az úszóanyagok köteléke szerkezetének és felszerelésének biztosítani kell a rajtuk tartózkodó személyek és a hajózás biztonságát, továbbá a Szabályzatban foglalt követelmények megtartását. A vízközlekedésben részt vevő hajónak az előírt okmányokkal kell rendelkezni.

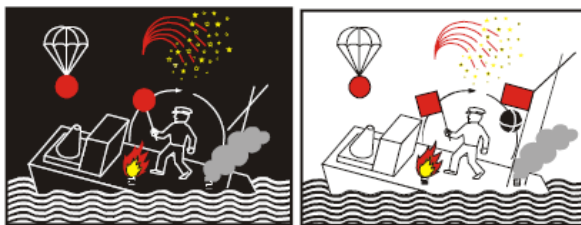
Tilos a hajó és az úszóanyagok köteléke oldalán túlnyúló olyan tárgy elhelyezése, amely más hajó, úszóanyagok köteléke, úszómű és a vízi úton vagy annak közvetlen közelében lévő létesítmény számára veszélyt jelenthet.

Tilos a vízi út jeleit (pl. táblát, úszót, bóját) hajó vagy úszóanyagok köteléke kikötésére, illetve műveletezésre igénybe venni, e jeleket megrongálni, vagy rendeltetészerű használatra alkalmatlanná tenni.

A vontatott kötelék hajói közé behatolni tilos. Horgony, kötél és lánc vonszolása tilos. A tilalom a veszteglőhelyen végzett kisebb helyváltoztatásokra és egyéb műveletezésre nem vonatkozik.

22.1.3. Mentés és segítségnyújtás

A hajón tartózkodó személyek biztonságát fenyegető balesetnél a hajó vezetőjének minden rendelkezésére álló eszközt fel kell használnia e személyek mentése érdekében. Az emberéletet veszélyeztető vagy a hajóút elzárásának veszélyével fenyegető balesetet szenvedett hajó vagy úszóanyagok köteléke közelében tartózkodó minden hajó vezetője köteles a saját hajójának biztonsága által megengedett mértékben haladéktalanul segítséget nyújtani.

22-1. ábra. Veszélyben lévő hajó jelzései éjszaka és nappal

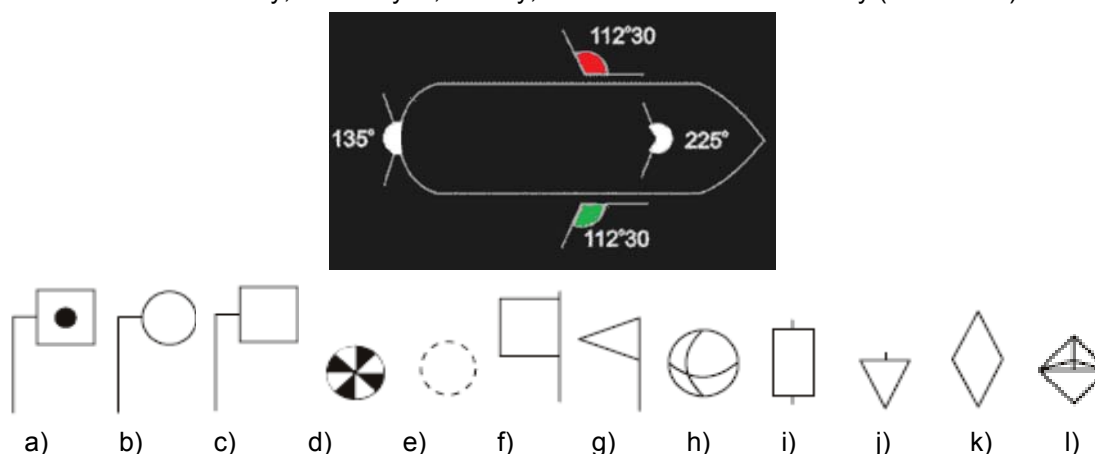
22.1.4. A kishajók azonosító jelei

A kishajó hivatalos nyilvántartási jelét köteles viselni. Ha ilyen jel nincs előírva, fel kell tüntetni: a kishajó azonosítási jelét, a tulajdonos nevét és lakhelyét.

22.2. A HAJÓ LÁTHATÓ JELZÉSEI

A hajókat rendeltetésük szerint látható jelzésekkel kell ellátni, amelyek a közlekedés módjára (vonta-

tott kötelék, tolt kötelék, magányos géphajó, stb.), a szállított áru veszélyes voltára utalnak. Ezek a jelzések lehetnek: árbocfény, oldalfények, farfény, minden oldalról látható fény (22-2. ábra).

22-2. ábra. Hajók jelzéseinek sematikus ábrázolása

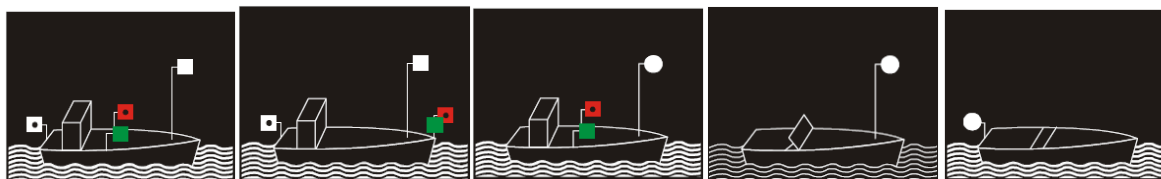
a) a szemlélő számára nem látható fények, középen ponttal jelölve, b) minden oldalról látható folyamatos fény, c) A látóhatár korlátozott ívén látható folyamatos fény, d) villogó fény, e) szükség szerint vagy nem kötelezően alkalmazott fény, f) lobogó vagy tábla, g) lengő, h) gömb, i) henger, j) kúp, k) kettős kúp, l) radarreflektor

22.2.1. Menetben levő kishajó éjszakai jelzései

A magányosan haladó kishajónak viselnie kell egy árbocfényt a hajó hossz tengelyében, legalább: 1 m-rel az oldalfények felett. Szükség esetén megengedett az árbocfénynek az oldalfényekkel azonos magasságban való elhelyezése is. Az árbocfény ne erős, hanem közepesen erős legyen. Oldalfényeket, amelyek közepesen erős helyett szokásosak lehetnek. Ezeket a vonatkozó előírásoknak megfelelően kell elhelyezni. A farfény elhagyható, azonban ebben az esetben az árbocfényt minden oldalról látható, közepesen erős fehér fénytel kell helyettesíteni.

A 7 m-nél rövidebb kishajók a fentiekben előírt jelzőfények helyett a megfelelő helyen és magasságban elhelyezett minden oldalról látható szokásos fehér fényt viselhetnek. Ha a kishajó kizárólag kishajót vontat vagy mellévelt alakzatban továbbít, az 1. bekezdésben előírt jelzőfényeket kell viselnie. A vontatott vagy mellévelt alakzatban továbbított kishajónak egy minden oldalról látható, szokásos fehér fényt kell viselnie. Ez a követelmény a hajók csónakjára nem vonatkozik.

Annak a magányosan haladó kishajónak, amely nem tekinthető kishajónak vagy vitorlás kishajónak, viselnie kell egy minden oldalról látható szokásos fehér fényt. (22-3. ábra)

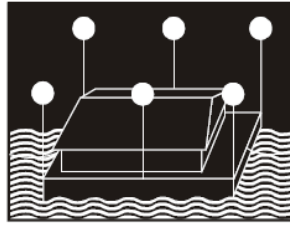

22-3. ábra. Kishajók és kishajók éjszakai jelzései

(árbcfény + oldalfények + farfény, árbocfény + oldalfények közös lámpatestben + farfény, minden oldalról látható árbocfény + oldalfények, farfény elhagyható, 7 m-nél rövidebb kishajón minden oldalról látható fehér fény, mellévelt alakzat: minden oldalról látható fehér fény)

22.2.2. Menetben levő úszóanyagok köteléke és az úszómű éjszakai jelzései

Az úszóanyagokból álló köteléknek és az úszóműnek viselnie kell a körvonala felismeréséhez elegendő számú, minden oldalról látható, szokásos fehér fényt (22-4. ábra).

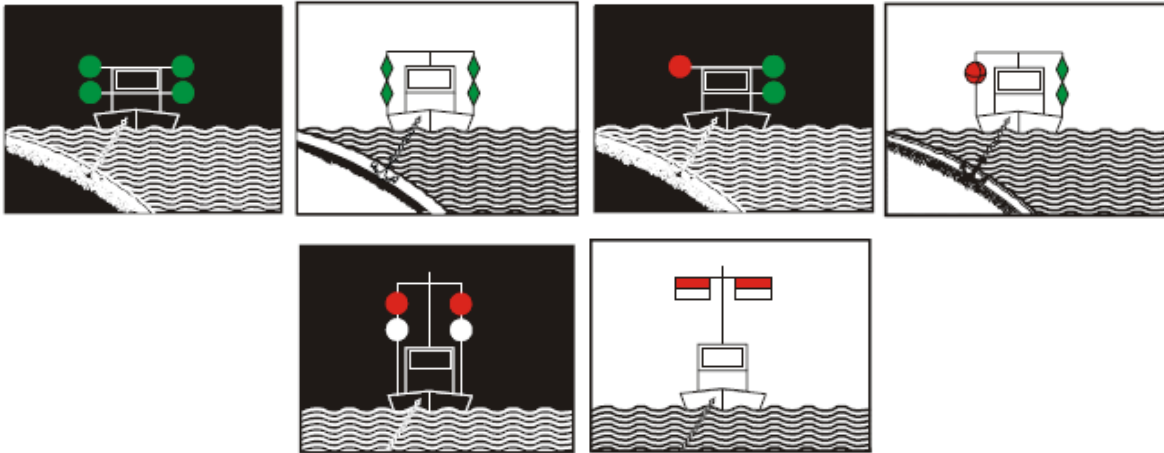

22-4. ábra Úszóanyagok éjszakai jelzése
(elegendő számú minden oldalról látható közepesen erős fehér fény)

22.2.3. Munkát végző úszó munkagép, fennakadt vagy elsüllyedt hajó jelzései

A munkát végző úszó munkagépnek és a szondázást vagy méréseket végző, veszteglő hajónak viselnie kell (22-5. ábra):

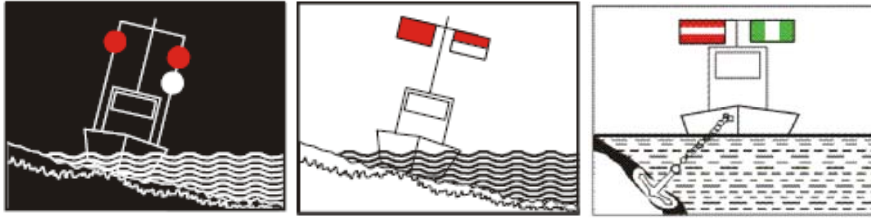
- nappal két zöld kettőskúpot egymás felett kb. 1 m távolságban elhelyezve azon az oldalon, oldalakon, amely felől a hajóút szabad, éjjel minden oldalról látható két szokásos vagy két közepesen erős zöld fény.
- nappal azon az oldalon, amely felől a hajóút nem szabad, egy vörös gömböt az előírt két zöld kettőskúp közül a felsővel azonos magasságban elhelyezve, éjjel minden oldalról látható szokásos vagy közepesen erős vörös fény.

22-5. ábra. Munkát végző úszó munkagép jelzései éjjel és nappal

abban az esetben, amikor ezek a hajók hullámmász elleni védelemre szorulnak (22-6. ábra):

- azon az oldalon, amely felől a hajóút szabad, egy lobogót, amelynek felső fele vörös, alsó fele fehér, vagy két egymás felett elhelyezett lobogót, illetve gömböt, amelyek közül a felső vörös, az alsó fehér;
- azon az oldalon, amely felől a hajóút nem szabad, egy vörös lobogót, vagy gömböt, vagy piros táblát, az ellentétes oldalon elhelyezett vörös-fehér vagy vörös lobogóval azonos magasságban.
- éjjel azon az oldalon, ahol a hajók elhaladhatnak minden oldalról látható szokásos vagy közepesen erős vörös fény, alatta fehér fény. azon az oldalon ahol nem haladhatnak át minden oldalról látható szokásos vagy közepesen erős vörös fény.
- Az előírt jelzések az alábbi jelekkel helyettesíthetők: azo(ko)n az oldal(ak)on, amely(ek) felől a hajóút szabad, áthaladást engedélyező függőleges csikozású zöld-fehér-zöld táblával,
- azon az oldalon, amely felől a hajóút nem szabad, áthaladást tiltó piros-fehér-piros,

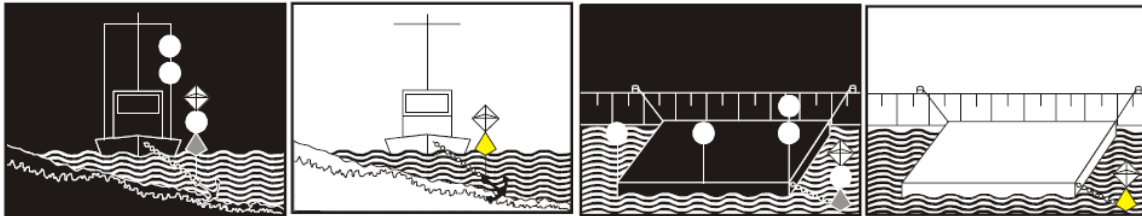
22-6. ábra. Hullámzás elleni védelem jelzései

A jelzőtáblát, kettőskúpot, gömböt és lobogót olyan magasságban kell elhelyezni, hogy az minden oldalról látható legyen. A lobogó azonos színű jelzőtáblával helyettesíthető.

A fennakadt vagy elsüllyedt hajónak nappal az előírt jelzéseket kell viselnie. Ha az elsüllyedt hajó helyzete akadályozza a jelzések elhelyezését a hajón, azokat csónakokon, bójákon vagy más alkalmas eszközön kell elhelyezni.

22.2.4. Hajózást veszélyeztető horgony nappali jelzése

Az a hajó, úszóanyagok köteléke és úszómű, amely úgy állt horgonyra, hogy horgonyai a hajózást veszélyeztethetik, mindegyik horgonyukat kötelesek radarreflektorral felszerelt sárga úszóval megjelölni (22-7. ábra).

22-7. ábra. Hajózást veszélyeztető horgony jelzése éjjel és nappal (két minden oldalról látható szokásos fehér fény, minden oldalról látható szokásos fehér fényt hordozó radarreflektoros úszó).

22.2.5. Vízi úton munkát végző, menetben levő hajó kiegészítő jelzései

A vízi úton menetben levő szondázást vagy mérést végző hajó a Szabályzat egyéb rendelkezéseiben előírt jelzésekre vonatkozó követelmények megtartásával felmutathat éjszaka és nappal közepesen erős vagy szokásos, minden oldalról látható, villogó sárga fényt. Ezt a jelzést kizárólag az illetékes hatóság írásbeli engedélyével rendelkező hajó viselheti. Őnjáró úszó munkagép csak abban az esetben közlekedhet, ha azt kifogástalan üzemi állapotban lévő rádiótelefon-berendezéssel szerelték fel (22-8. ábra).

22-8. ábra. Vízi úton munkát végző, menetben levő hajó kiegészítő jelzései éjjel és nappal

22.3. A VESZTEGLÉS SZABÁLYAI

22.3.1. A veszteglés általános szabályai

A Szabályzat más rendelkezéseinek megtartásával a hajónak és az úszóanyagok kötelékének a parthoz olyan közel kell kiválasztania a veszteglőhelyet, amennyire azt a merülése, illetőleg a helyi viszonyok lehetővé teszik és a hajózást nem akadályozza.

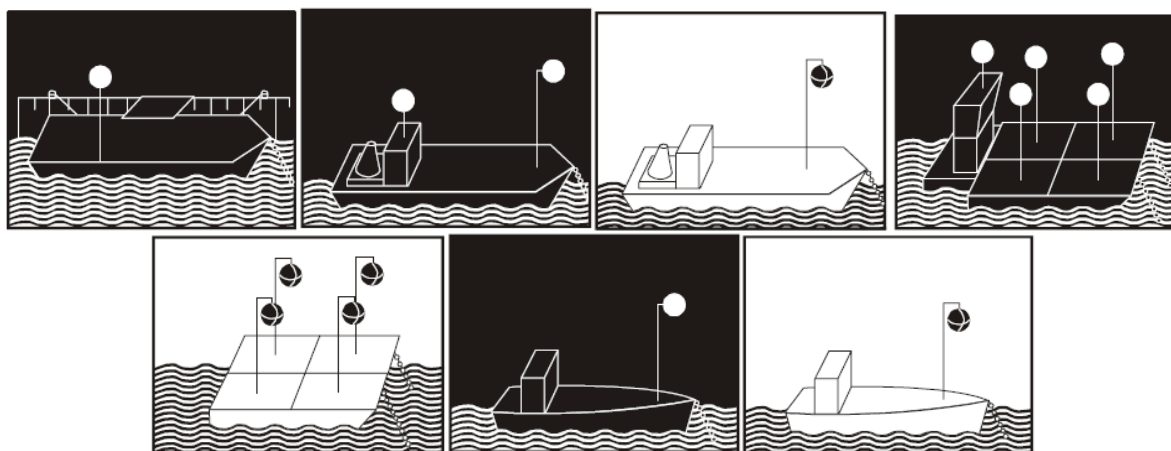
A hajó, az úszóanyagok köteléke és az úszómű nem vesztegelhet: azon a vízi út-szakaszon, ahol általában tilos a veszteglés, az illetékes hatóság által megjelölt szakaszon, a jelzéssel megjelölt szakaszon, ahol a tilalom a vízi útnak arra az oldalára vonatkozik, amelyen ezt a jelzést elhelyezték, híd

és nagyfeszültségű villamos vezeték alatt, hajóútszűkületben, valamint azon a szakaszon, amely a veszteglés következtében szűkületté válna, illetve e szakasz bevezető részén, mellékág be- és kijáránál, komp útvonalán, kikötőhelyhez vezető útvonalon,

22.3.2. Veszteglő hajó éjszakai jelzései

A veszteglő magányos hajónak vagy egymás mellett veszteglő, illetve egymáshoz csatolt hajóknak a hajóút felőli oldalán, legalább 3 m magasságban elhelyezett, minden oldalról látható szokásos fehér fényt kell viselniük. A nyílt helyen (a parttal közvetlen vagy közvetett összeköttetés nélkül) veszteglő tolt köteléknek, a hajóút felőli oldalán, a tolóhajón és a kötelék elején legalább 3 m magasan elhelyezett, két minden oldalról látható szokásos fehér fényt kell viselnie.

Veszteglő kishajó – a hajó szolgálati csónakjának kivételével – az 1. bekezdésben előírt fények helyett viselhet egy szokásos fehér fényt a megfelelő helyen és olyan magasságban elhelyezve, hogy az minden oldalról látható legyen. Az előírt jelzések viselése nem kötelező, ha a hajó vagy a kötelék olyan vízi úton vesztegel, amelyen a hajózás ideiglenesen nem lehetséges vagy tilos; ha a hajó vagy a kötelék a part mellett vesztegel és kellően meg van világítva; ha a hajó vagy a kötelék nyilvánvalóan veszélytelen helyzetben, a hajóúton kívül vesztegel; ha a kishajó a parthoz van kikötve (22-9. ábra)

22-9. ábra. Veszteglő hajók éjszakai jelzései

22.4. A VÍZI KÖRNYEZET VÉDELME ÉS A HAJÓN KELETKEZETT HULLADÉK ELTÁVOLÍTÁSA

22.4.1. Általános fogalmak

Hulladék-szennyvíz – meg kell különböztetni a hajó üzemeltetése során keletkező hulladékot és a rakománnyal összefüggő hulladékot.

Hajóüzemi hulladék – a hajó üzemeltetése és kezelése során keletkező hulladék.

Rakománnyal összefüggő hulladék – a rakomány szállítása következtében a hajón keletkezett hulladék és szennyvíz.

Szakosított hulladékgyűjtő pont – az 1.01 cikk a) pontja szerinti hajó, illetve a hajóüzemi, valamint a rakománnyal összefüggő hulladék gyűjtésére az illetékes hatóságok engedélyével rendelkező parti berendezés.

Kizárólagos igénybevétel – olyan szállítás, amely során állandóan hasonló rakományt vagy más olyan rakományt továbbítanak, amely nem igényli a rakterek vagy a rakománytartály tisztítását.

Fáradt kenőanyag – az olajozókannából, csapágyból és olajozó berendezésből elfolyó és egyéb másodlagosan nem felhasznált kenőanyag.

Fáradt olaj – motor, fogaskerékajtás, hidraulikus szerkezet fáradt olaja és egyéb másodlagosan nem felhasznált kenőanyaga.

Egyéb olaj-, illetve kenőanyag-tartalmú hulladék – használt szűrő (használt olaj- és levegőszűrő), használt törlőgyapot (használt törlőgyapot és kóc), edény (üres, nem védőfonatos edény), csomagolóanyag.

Fenékvíz – raktérből, géptérből, orr-térből, vízgátból, illetve a kettős oldal teréből származó olajos fenékvíz.

Kommunális szennyvíz – a konyhából, étkezőből, mosdóból (mosdóból és zuhanyozóból) és a moso-

dából származó szennyvíz, továbbá a fekália.

Háztartási szemét – hajóüzemi hulladékot vagy annak összetevőit nem tartalmazó szerves és szervetlen háztartási hulladék (például: élelmiszer-maradék, papír, üveg és hasonló konyhai hulladék).

Tisztítási hulladék – a hajón a tisztítóberendezés üzemeltetése során keletkezett hulladék.

Szeparált szennyvíz – a fenékvívről a hajó eszközeivel leválasztott víz.

Szennyvíz – a rakomány maradványának elegye, például a kiszívható vagy nem kiszívható mosóvízzel, rozsdával vagy sárral.

Egyéb különleges hulladék – a hajó üzemeltetése során keletkező hulladék.

22.4.2. Általános elővigyázatossági kötelezettség

A hajó vezetője, a személyzet többi tagja és a hajón tartózkodó egyéb személy köteles a körülményeknek megfelelő elővigyázatosságot tanúsítani annak érdekében, hogy elkerülje a vízi út szennyezését, és a legnagyobb mértékben csökkentse a hajón keletkező hulladék és szennyvíz mennyiségét.

22.4.3. A vízbe folytatás és dobás tilalma

Tilos a víziútba dobni, illetve folytatni fáradt olajat, fenékvizet, fáradt kenőanyagot vagy más olajat, kenőanyagot tartalmazó hulladékot, kommunális szennyvizet, háztartási hulladékot és egyéb különleges hulladékot. A rakománymaradék vízbe dobása, illetve folytatása a Duna menti országok előírásainak megfelelően engedhető meg.

A fenti 1. bekezdésben említett hulladékok véletlen vízbe dobása, illetve ilyen vízbe dobás veszélye esetén, a hajó vezetője köteles haladéktalanul értesíteni erről a legközelebbi illetékes hatóságot és a legnagyobb pontossággal közölni a vízbe dobás jellegét és helyét.

22.4.4. A hulladékok gyűjtése és feldolgozása a hajón

A hajó vezetője köteles biztosítani, hogy, a hajó üzemeltetése során keletkezett olajat vagy kenőanyagokat tartalmazó hulladékoknak külön erre szolgáló edényekben való elkülönített összegyűjtését, továbbá a géptéri fenékvíz összegyűjtését. Az edényeket a hajón úgy kell elhelyezni, hogy azok bármely folyását időben és könnyen észlelni és kiküszöbölni lehessen. Különösen tilos a fáradt olaj gyűjtésére fedélzeten tárolt mobil tartályokat használni, a hulladékokat a hajón elégetni, kivéve azokat az eseteket, amikor az égetés az illetékes hatóság által jóváhagyott berendezésben történik.

22.4.5. Környezetvédelmi napló

Az ENSZ EGB 61. számú határozata szerinti géptérrel rendelkező hajónak – a kishajó kivételével – „A Duna vízének hajózásból eredő szennyezésének megelőzésére vonatkozó ajánlások szerint érvényes környezetvédelmi naplóval (olajnaplóval) kell rendelkeznie.

A környezetvédelmi naplót (olajnaplót) az illetékes hatóság adja ki és ellenőrzi. A hulladékot a hajó állapotától és üzemétől függő rendszeres időközönként, megfelelő igazolás ellenében, le kell adni az illetékes hatóságok engedélyével rendelkező hulladékgyűjtő helyre. Az igazolás a hulladékgyűjtő hely munkatársa által a környezetvédelmi naplóba (olajnaplóba) tett megfelelő bejegyzésből áll.

Az illetékes hatóság megkövetelheti egyéb adatoknak is a környezetvédelmi naplóba (olajnaplóba) való bejegyzését, így

- a kirakásra vonatkozó adatokat (kirakási bizonylat),
- a mosóvíz fedélzet alatti térből való eltávolítására vonatkozó adatokat,
- a háztartási szennyvíz eltávolítására vonatkozó adatokat,
- a szennyvizek, tisztítási maradékok és egyéb különleges hulladékok eltávolítására vonatkozó adatokat.

22.4.6. Hulladékfeldolgozási előírások

A hajókról származó kezelt víz nem tekinthető kőolajtartalmú hulladéknak, illetve annak vízzel képződött elegyének, amennyiben abban a kőolajmaradék nem haladja meg a 15 mg/l értéket. A hajóról származó kezelt szennyvíz és háztartási víz a vízi út vízének védelme szempontjából nem tekinthető szennyezettnek, ha mutatói nem haladják meg az alábbi értékeket:

- coli-index – 1000;
- lebegő anyagok – 50 mg/l;
- BOI₅ – 50 mg/l;
- CCO-CR – 150 mg/l.

Az ilyen mutatókat a víz különleges kezelésével kell elérni, amelynek során a vízzel való hígítás nem megengedett. A tilalom nem vonatkozik a hajó által kezelt folyadék kidobására, amennyiben abban a maradékok legnagyobb koncentrációja kilépéskor állandóan és hígítás nélkül megfelel az előírásoknak.

22.4.7. Festés és a hajó külső tisztítása

Tilos a hajók külháját olajjal törölni vagy olyan anyagokkal tisztítani, amelyek vízbe dobása tiltott. Tilos továbbá az alábbi anyagokat vagy azok preparátumait tartalmazó antivegetatív festékek használata: higanyvegyületek, arzénvegyületek, szerves ónvegyületek, szextoklorid hexán.

22.5. HAZAI KIEGÉSZÍTŐ RENDELKEZÉSEK

22.5.1. A vízi jármű vezetője és az úszómű felügyeletéért felelős személy

Csónakot, nyilvántartásba vételre nem kötelezett vízi sporteszközt és gépi, illetve vitorlahajtás nélküli kishajót az vezethet, aki: a 14. – gépi hajtású vízi jármű esetén 17. – életévét betöltötte, úszni tud, a vezetésben kellő gyakorlattal rendelkezik, ismeri a Szabályzat rendelkezéseit és az igénybe vett vízterület sajátosságait.

Ha több személy tartózkodik a csónakban, indulás előtt 16. életévét – gépi hajtású vízi jármű esetén 17. életévét – betöltött megfelelő vezetőt kell kijelölni.

A nyilvántartásba vételre kötelezett úszómű felügyeletéről az üzemben tartó köteles gondoskodni. A felügyeletet ellátó személynek a hajózási hatóság eltérő rendelkezésének hiányában legalább matróz képesítéssel kell rendelkeznie.

22.5.2. Biztonsági előírások

Kishajókra és csónakokra vonatkozó előírások

A kishajó és a 2,5 m-nél hosszabb csónak szerkezetének és építésének meg kell felelnie a külön jogszabályban megállapított biztonsági követelményeknek. A kishajónak, illetve a csónaknak elárasztás esetén is az engedélyezett személyi befogadóképesség alapján számított 7,5 kg/fő maradó felhajtóerővel úszóképesnek kell maradnia. A kishajót a külön jogszabályban megállapított felszerelésekkel, továbbá üzemeltetési körülményeinek és kialakításának figyelembevételével legalább 1 db megfelelő evezővel kell ellátni. A kishajó és a csónak legkisebb biztonsági távolsága: a Balatonon 0,3 m, más vízterületen 0,25 m (biztonsági távolság: a kishajó vagy a csónak vízmentes oldala, illetve fartükre felső szélének legmélyebb pontja és a tényleges merülési sík közötti legkisebb távolság).

A kishajó és csónak felszerelését a hajózási hatóság – a használati célnak megfelelően – az általánostól eltérően is meghatározhatja. Ezt a nyilvántartásra kötelezett vízi jármű esetében a hajókormányba bejegyzi, a nyilvántartásra nem kötelezett vízi jármű esetében hajósoknak szóló tájékoztatóban teszi közzé.

Ha a csónak használatakor a megengedett legkisebb biztonsági távolság – ideiglenesen – nem tartható meg, a csónakban tartózkodó személyek mentőmellényt viselni kötelesek. A csónakból indulás előtt – és szükség esetén menetben is – el kell távolítani a stabilitását és úszóképességét befolyásoló mennyiségű vizet.

Nyilvántartásba vételre nem kötelezett úszóműre vonatkozó előírások

Alapvető stabilitási és szilárdsági követelmény: az úszótestek (úszótest) maximális terhelésnél térfogatuk feléig merülhetnek. Az úszótestek a fedélzeti kerethez hegesztett, illetve biztosított csavarkötéssel (kengyellel) szilárdan csatlakozzanak, a csatlakozási helyek (hordóból kialakított úszótest rendszer esetén 2 db/hordó) maximum 1 m osztásúak legyenek, a fedélzeti keret maximum 500 mm-es hosszanti és keresztmervítőkkel rendelkezzen.

Fedélzeti kialakítás: fa padozat esetén a minimális anyagvastagság 25 mm, illetve egyéb anyagok felhasználása esetén is a fedélzettel szembeni követelmény: középen a maximális terheléssel terhelve maradandó alakváltozást nem szenvedhet.

Kikötés: az úszóművek a sarkaiknál, illetve azok közelében rendelkezzenek kikötőbakkal vagy kikötő-

karikával, melyek a kerethez merev kötéssel csatlakozzanak.

Korrózióvédelem, anyagvédelem, esztétika: acélszerkezet esetén minimális követelmény két réteg korrózióvédő bevonat, egy réteg fedőfestés; faszerkezetek konzerválása; fedélzet csúszásmentesítése; kerti bútorok (szék, asztal) a fedélzethez rögzítettek legyenek. A fedélzeti keret: minimum 60x60x3 szögvas, illetve ezzel egyenértékű szilárdságú egyéb anyag.

A fedélzeti hossz- és keresztmervítők: minimum 40x40x3 szögvas, illetve ezzel egyenértékű szilárdságú egyéb anyag;

A csónak és a vízi sporteszköz használata

A menetben levő csónakban tartózkodóknak – a csóváló evezést (védlizés), illetve csákyázást végző személy kivételével – tilos állni. A csónak vezetője a beszállás előtt köteles tisztázni, hogy a csónakban helyet foglaló személyek tudnak-e úszni és azok nyilatkozata, továbbá a Szabályzat rendelkezései alapján a mentőfelszerelés elhelyezéséről, továbbá alkalmazásra való készenlétéről köteles gondoskodni.

A vízben levő (közlekedő vagy veszteglő) csónakban tartózkodó úszni nem tudó, valamint 16 évnél fiatalabb személy, továbbá vízi sporteszközön közlekedő minden személy köteles mentőmellényt viselni.

22.5.3. A csónak kötelező felszerelése

A csónak az alábbi alapfelszereléssel közlekedhet:

- mentőmellény – a csónakban tartózkodó 16. éven aluliak és úszni nem tudó felnőttek együttes számának megfelelően, de legalább 1 db,
- evező – a csónakban tartózkodó személyek számának és a csónak hajtásának megfelelően, de legalább 1 db,
- horgony – 1 db, a csónak horgony nélküli tömegének legalább 5%-ával egyenlő tömegű horgony (a horgony a mederhez történő ideiglenes rögzítésre alkalmas, más számára veszélytelen kialakítású eszközzel, tárggyal helyettesíthető),
- kikötésre és horgonyzásra alkalmas, és megfelelő állapotú kötél vagy lánc – legalább 10 fm,
- legalább 1 liter űrméretű vízmerő eszköz – 1 db,
- fehér kézi villamos jelzőlámpa tartalék izzóval és tartalék elemmel – 1 db,
- a csónak üzemben tartójának nevét és lakcímét (telephelyét) tartalmazó – a csónaktesten tartósan rögzített – tábla,
- ha a csónakban tűz- vagy robbanásveszélyes anyagot szállítanak, akkor megfelelő 8A, illetve 34B oltásteljesítményű tűzoltó készülék – 1 db.

22.6. A VÍZEN, VÍZ MELLETT VÉGZETT MUNKÁK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Kivonat a Vízügyi Biztonsági Szabályzatból [24/2007. (VII. 3.) KvVM rendelet]:

- 1.06 A munkahelyeken tartózkodó személyek kötelesek a munkavégzésre vonatkozó biztonsági szabályokat betartani.
- 1.07 A vízépítési munkahelyeket figyelmeztető jelzésekkel kell ellátni és szabad vízben 300 méteres körzetben fürdési tilalmat jelző táblákat kell elhelyezni. A munkahelyek éjjeli megvilágításáról, őrzéséről (szükség szerint fizikai elkerítéséről) a munkahelyeken alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről szóló 2/1998. (I. 16.) MüM rendelet, valamint a szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályairól szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet alapján kell gondoskodni. (MSZ 17066)
- 1.09 A tisztálkodáshoz megfelelő minőségű és mennyiségű vizet (szükség szerint fertőtlenítőszer) kell biztosítani. Amennyiben nem ivóvíz minőségű a víz, akkor „Nem ivóvíz” feliratú táblát kell elhelyezni.
- 1.10 Zárt térben és szabadtéren dolgozó munkavállalók munkakörnyezetének klimatikus viszonyaira vonatkozóan védőitalt, egyéni védőeszközt, melegedőt kell biztosítani.
- 1.11 Minden olyan vízépítési műtárgynál (csőzsilip, csóáteresz, bújtató), ahol a vízmélység 1,0 m-nél nagyobb, „Idegeneknek belépni tilos!”, „Fürödni tilos!” feliratú táblákat kell elhelyezni.

- 1.12 A munkahelyeken elsősegélynyújtásra legalább egy, de 50 főnként egy-egy kiképzett munkavállalót kell kijelölni.
- 1.13 A munkák időtartamára gondoskodni kell az előírás szerinti elsősegélynyújtáshoz szükséges felszerelésről.
- 1.14 A vízi építmények használatba vételénél a vízjogi létesítési engedélyben, vízügyi érdekeltsgű területeknél a vagyonkezelői hozzájárulásban meghatározott és a jelen Szabályzatban, valamint a vonatkozó munkavédelmi előírásokban foglaltak megtartását ellenőrizni kell.
- 1.15 Munkaeszközt munkahelyen a munkaközi szünetben csak biztonságosan, az erre kijelölt (meghatározott) helyen szabad tárolni.
- 1.18 A víz fölötti, emberi közlekedést szolgáló járóhidat (munkahíd), járópallót (uszályok stb. ki- és berakásánál) biztonságos teherbírású pallókból, legalább 3 palló szélességben kell készíteni. Egy palló keresztmetszete legalább 5x30 cm legyen. A járóhidat megfelelően támasztva és merevítéssel ellátva, mindkét oldalon kettős korláttal és hosszirányban legalább 10 cm magas lábléccel kell megépíteni. A járófelület csúszásmentességét csúszásgátló anyaggal kell biztosítani. A 10%-nál meredekebb lejtésű járópallót 40 cm-enként keresztlécezéssel kell ellátni. A maximális terhelhetőséget fel kell tüntetni, a járóhidat túlterhelni tilos.
- 1.23 Azokon a munkahelyeken (így pl. híd, függővezeték szerelése, vízi járművel való anyagszállítás, ki- és berakodás), ahol a vízbeesés és elmerülés veszélye fennáll, minden veszélyeztetett munkavállaló számára, a munkálatok idején testhevedert, illetve mentőmellényt kell használni, a mentőövet pedig készenlétben kell tartani.
- 1.24 Az 1,0 m-nél nagyobb vízmélységnél, ha a víz sebessége az 1,0 m/s-ot meghaladja, illetve hőmérséklete 15 °C-nál alacsonyabb, vagy a vízmélységtől függetlenül, ha a víz sebessége a 3,0 m/s-ot meghaladja, a vízben dolgozó munkavállalókat mentőmellénnyel kell ellátni, akik azt viselni kötelesek.
- 1.25 A mentőcsónakot (evezős vagy motoros) a víziközlekedés rendjéről szóló 39/2003. (VI. 13.) GKM rendelet melléklete szerinti Hajózási Szabályzatban (a továbbiakban: Hajózási Szabályzat) engedélyezett létszámnak megfelelő, rögzített ülőpadokkal kell ellátni. A mentéssel kapcsolatban szállított személynek a csónakban állni, vagy a csónak szélén ülni nem szabad.
- 1.26 A mentőcsónakot a Hajózási Szabályzat szerinti felszereléssel kell ellátni, továbbá 1 db 25 m hosszú, 6 mm átmérőjű körtével ellátott kötél, 1 db 5 m hosszú kikötő kötél.
- 1.27 A mentőcsónakot folyóvízben a folyás irányában, a munkahelytől lefelé kell elhelyezni.
- 1.31 Jégre rálépni, és azon közlekedni védőeszközök nélkül csak homogén, repedésmentes és vízzel alátámasztott legalább 10 cm vastag jég esetén szabad, ha teherbírásáról előzőleg meggyőződtek. Az 5 cm-ig terjedő jégvastagságnál csak vízi járművel és legalább 3 fő munkavállaló közreműködésével szabad közlekedni. Az 5-10 cm közötti jégvastagságnál védőeszközök (palló, biztosítókötél, mentőmellény) szükségesek. A biztosítókötélet a felügyeletet ellátó 2 fő munkavállalónak kell tartani. Amennyiben a munkahely környezetében a jég repedezett, akkor járómezőt kell alkalmazni.
-
- 2.01 Az 5. fejezet szerinti veszélyes vízügyi tevékenységekhez legalább két munkavállaló egyidejű jelenléte szükséges.
- 2.02 A munkavállalót munkába állás, új munkakörbe helyezés előtt előzetes, foglalkoztatása során időszakos, soron kívüli, munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság elbírálása céljából, a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szerint orvosi vizsgálatra kell küldeni. Azt a munkavállalót, aki előzetes, időszakos, soron kívüli vizsgálaton nem vett részt, vagy a megjelölt munkakörre alkalmatlan, a munkáltató nem foglalkoztathatja. Az előzetes, időszakos orvosi vizsgálatról rendkívüli munkavégzési körülmények (így például katasztrófa-elhárítási, árvíz- és belvízvédkezési, vízminőségi kárelhárítási tevékenységek ellátása) esetén el lehet tekinteni.
- 2.04 Víz feletti munkavégzés alatt a vízből való mentésre és elsősegély-nyújtásra kiképzett, úszni tudó munkavállaló (elsősorban a mentőcsónak vezetője) állandóan a munkahelyen,

könnyen eloldhatóan kikötött mentőcsónakban köteles tartózkodni. Mentőcsónak vezetésével csak 18. életévét betöltött, kishajó-vezetői vizsgával rendelkező személyt szabad megbízni, amennyiben a mentőcsónak kishajónak minősül.

- 2.05 Élővíz melletti munkáknál a munkavégzés időtartamára vízi őrnök olyan munkavállalót kell kijelölni, aki tud úszni, jó fizikai adottsággal rendelkezik és ismeri a vízből mentés szabályait.

3. ELLENŐRZÉSI KÖVETELMÉNYEK

- 3.1 A munkák megkezdése előtt a munkahelyi felelős vezető (így pl. építésvezető, gátfelügyelő, védelemvezető, telepvezető, laborvezető) a munkavállalókkal a munkafolyamat elvégzésével kapcsolatos tennivalókat, a megfelelő technológiát, a tűz elleni védelem szabályait, a biztonsági előírásokat, és az esetleges haváriánál szükséges mentési tervet köteles ismertetni és dokumentálni.
- 3.2 A II.-nél magasabb fokozatú, a 4.07 pont szerinti árvíz- és belvízvédekezési munkáknál a védelemvezető a 3.1 pont szerintiakat enyhítheti.
- 3.3 A szükséges tiltó táblákat, a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket, védőfelszerelést, a védőital meglétét, munkaeszközöket, a létesítményeket ellenőrizni kell a biztonságos munkavégzés szempontjából, ezen belül a munkaeszközt, technológiát a biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos felülvizsgálat alá kell vonni a vonatkozó jogszabályok szerint.
- 3.5 Az üzemelő vízügyi létesítményekben a mentőláda tartalmát évente legalább egyszer ellenőrizni kell az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvénynek a gyógyító megelőző ellátásra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 15/1972. (VIII. 5.) EüM rendelet szerint.

4.09 Hidrológiai vízrajzi mérések

- 4.09.01 A torony kialakítású regisztráló aknában elhelyezett érzékelő javítása, karbantartása végett a berendezés megközelítéséhez biztonsági kötél és biztonsági öv használata szükséges.
- 4.09.02 A lapvízmérce közelében megbízható stabil pontra karabiner kapcsolására alkalmas acél karika szükséges, melynek állapotát rendszeresen ellenőrizni kell. A mércéről történő leolvasás, valamint a mérce karbantartásakor az acél karikába bekapcsolt biztonsági kötél és a hozzá kapcsolt biztonsági öv viselése kötelező. Különös figyelemmel kell eljárni téli időszakban, jegesedéskor a megfagyott és lerakodott hordalékon történő közlekedéskor, mércelep környékén történő jég feltöltésekor.
- 4.09.03 Regisztráló akna összekötő csövének tisztításánál a mederben elhelyezett érzékelők szerelésénél, karbantartásánál a bűvármunka szabályai irányadók.
- 4.09.04 Hídról mederfelmérést csak ott szabad végezni, ahol a mérési felszerelés és mérőszemélyzet a hídon közlekedő járművektől nincs veszélyeztetve. Közúti forgalmat lebonyolító hídon tartózkodó mérőszemélyzetnek viselni kell a megfelelő láthatóságot biztosító védőmellényt. A jelzőkorláttal elhatárolt területet éjszaka figyelmeztető vörös fényjelzéssel kell ellátni a mérés időtartamára. (MSZ EN 471)
- 4.09.05 Üzemen kívüli duzzasztómű környezetében úgy kell mérni, mint a szabad vízfolyásokon.
- 4.09.06 A duzzasztónál ideiglenes áthidalásról mérni tilos, csak a szerkezeti elemekről megengedett. A felvízi oldalon 50 m-en belül csak vízi biztosítással szabad mérni.
- 4.09.07 Elektromos légvezeték közelében rúddal mérni tilos! Figyelembe kell venni a jogszabály követelményeit is.
- 4.09.08 A radioaktív anyaggal mérni a villamosmű biztonsági övezetéről szóló 122/2004 (X. 15.) GKM rendelet (a továbbiakban: Vmr.), továbbá az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 16/2000. (VI. 8.) EüM rendelet megtartásával szabad.
- 4.09.09 A mérőhidat a közforgalom elől le kell zárni és figyelmeztető táblával el kell látni.
- 4.09.10 Korlát nélküli hídszerkezetről mérni nem szabad.

- 4.09.11 A 0,7 m-nél nagyobb vízmélységnél és 1 m/s fölötti vízsebességnél vízben állva mérni nem szabad.
- 4.09.12 Hajózható folyóban a szelvénykötelet úgy kell kifeszíteni, hogy a hajóút a kötél leeresztésével minden időben szabaddá váljon. Nagy hajóforgalmú folyószakaszon csak fél szelvényt szabad egyszerre átkötni, de ennek helyét is úgy kell megválasztani, hogy a hajó szabadon elvonulhasson.
- 4.09.13 Mérésnél hidat, hídfőt, pillért, szabályozási művet vízi járművel csak vízfolyással szemben szabad megközelíteni.
- 4.09.14 A vízi járművet munka közben megfelelő kikötéssel vagy horgonyzással kell biztosítani.
- 4.09.15 Az alkalmazott vízi járművet munka közben felborulás ellen biztosítani kell.
- 4.09.16 Mintát venni csak álló, lehorgonyzott vagy kikötött járműről szabad.
- 4.09.17 A méréshez használt mérőszerszereg (súly, leeresztő palló, csörlő, biztosító kilincs, hajtókar, védőlemez) épségét és használhatóságát a mérés megkezdése előtt ellenőrizni kell.
- 4.09.18 A hídszerkezetről mérés céljából a pillérre, hídfőre kimenni csak biztonsági övvel és biztosító kötelet tartó személy jelenlétében szabad.
- 4.09.19 Üzemben lévő duzzasztómű alvízi oldalán a turbinák kifolyóit, illetve a duzzasztómű tábláit 50 m-en belül csak felborulás és elmerülés ellen biztosított (két oldalán rögzített légtartályos) vízi járművel szabad megközelíteni.
- 4.09.20 Mérés közben hajó vagy más vízi jármű vontatásánál, a szelvény-, illetve vontatókötelet csak tenyérvédővel vagy kesztyűvel szabad kezelni.
- 4.09.21 A méréskor alkalmazott áthidalást 1,50 m-nél nagyobb vízmélység és 1,0 m/s vízsebesség felett korláttal kell ellátni.
- 4.09.22 Ideiglenes áthidalásról végzett mérésnél az áthidalásnak legalább 0,60 m, az állandó jellegűnek pedig 0,80 m szélességűnek kell lennie.
- 4.09.23 A mérésnél alkalmazott szelvénykötél szállítására dereglyét, nagyobb méretű ladikot, mérőladikot, öbölladikot vagy motorcsónakot kell használni,
- 4.09.24 A szelvénykötél hosszát legalább a meder szélességének 1,5-szeresében kell megállapítani.
- 4.09.25 A vízrajzi mérőállomásokkal kapcsolatos helyszíni munkát minimum 2 fő munkavállaló végezhet. Kivétel a belterületen végzett ellenőrzési tevékenység.
- 4.09.26 Csak olyan mérőladikot szabad használni, amelyen a mérőszemélyzet biztonságban dolgozhat. Mérés közben a ladikot futócsigával kell rögzíteni a szelvénykötélhez.
- 4.09.27 Öbölladikot láncra vagy fenékhez rögzített csörlővel kezelhető acél sodronykötélre kötött horgonnyal kell rögzíteni.
- 4.09.28 A mérést végző munkavállalókat munkaövvel, biztosító kötéllal és mentőmellénnyel kell ellátni. Folyóvízi mérésnél a biztosító kötélnak a partig kell érnie.
- 4.09.29 A folyómedren átfeszített sodronykötél szükség szerinti gyors leereszthetőségét biztosítani kell.
- 4.09.30 Olyan duzzasztóműnél, ahol a víz átbukása a táblák felemelésével szüntethető meg, a mérés időtartamára figyelő szolgálatról kell gondoskodni. A parton 1 fő mentőt és 1 figyelőt kell biztosítani. A figyelőtől csak a látási távolságon belül szabad eltávolodni. A figyelőt a munkába bevonni nem szabad.
- 4.09.31 Jégről való mérésnél, valamint vízmintavételnél a munkához szükséges létszámon felül további 1 főt kell alkalmazni a biztonságos munkavégzés céljából. A jégről mérést mindenkor írásban kell elrendelni, megjelölve benne a felelős személyt és a személyi védelemre vonatkozó intézkedéseket.
- 4.09.32 Vízen való mérést csak 4, vagy több személy jelenlétében szabad végezni.
- 4.09.33 Az 50 m-nél szélesebb vízfolyásnál a pallóra szerelt mérőszerszereget 2-4 személynek, egymással szemben állva kell a támasztó hídkorlátra felemelni, illetve onnan leemelni, továbbítani.

- 4.09.34 A mérés időtartamára állandó üzemi készütségben minimum 4 fő munkavállalót kell biztosítani. A mentőcsónakot és személyzetét a munkába bevonni nem szabad.
- 4.09.35 Szelvénykötél kifeszítésénél a kötél egyik végét vasalt karóhoz, parton rögzített horgonyhoz vagy legalább 20 cm átmérőjű élő fatörzs földközélen lévő részéhez kell kikötni. A kötésnek egy mozdulattal oldhatónak kell lennie. Az átfeszített szelvénykötélre – víztükörszélesség függvényében – figyelemfelhívásként jól látható piros háromszögű zászlókat kell 10 m-enként elhelyezni. A mérés befejezése után azonnal le kell eresztetni a mederfenékre a szelvénykötelet, vagy a csörlődobra feltekerni az esetleges vízi forgalom miatt.
- 4.09.36 A szelvénykötelet feszítő csörlőt a parton cövekhez, fához stb. mereven kell kikötni. A mérés befejezése után a túloldali kötélvéget meg kell oldani, és a laza kötelet csörlőzni kell.
- 4.09.37 Kifeszített szelvénykötél alatt tartózkodni tilos! A kötél kezelőinek a rögzítés helyén kell elhelyezkedniük úgy, hogy a kifeszített kötelet és annak környezetét beláthassák, és a kötelet azonnal fel tudják oldani. Mindkét parton lévő kötél kezelőjének hangosbeszélővel kell rendelkeznie, hogy a kötélhez közeledőket figyelmeztetni tudják.
- 4.09.38 Fél szelvény átkötésénél a kötél egyik végét az anyadereglyéhez kell kötni. Az anyadereglyét legalább két horgonnyal kell lehorgonyozni.
- 4.09.39 Mederméréshez legalább 4 fős személyzet szükséges a mentőcsónak létszámával együtt. A mérőeszközök együttes teherbírására méretezett csónakot szabad csak használni. A csónakot a mérőeszközökön kívül fel kell szerelni a vonatkozó jogszabály szerinti eszközökkel, továbbá 2 db vágóvezővel, 1 db kormányvezővel, 1 db 25 m hosszú, 6 mm átmérőjű, körtével ellátott dobókötéllel. A szelvényező kötelet alátámasztó öbölladik felszerelésére ugyanezek az előírások érvényesek. A mérés célját szolgáló kifeszített acél sodronykötelet a mérőcsónakról közvetlenül megfogni csak ülő helyzetben és tenyérvédővel szabad. Álló helyzetben horgas csáklya használata kötelező (Hajózási Szabályzat).
- 4.09.40 A görgetett anyag gyűjtőjének leeresztőkötélét fel- és leszerelni csak vízi járműben megengedett.
- 4.09.41 Teljes szelvényátkötésnél a szelvénykötelet csak akkor szabad megfeszíteni, ha a kötélvéget, illetve a dereglyét a parton rögzítették.
- 4.09.42 A szelvénykötél vízen való átvitelénél a dereglyét a mellé kötött motoros vízi járművel kell mozgatni. Az öbölladikot a vízfolyás szerinti felső oldalon kell megkerülni. A dereglyét a parthoz láncsal vagy acél sodronykötéllel kell kikötni.
- 4.09.43 Motorcsónakkal vagy evezős csónakkal szelvénykötelet a vízen átvinni nem szabad, csak ha a kötél az állványra tett dobról szabadon futhat. A kötelet a járműhöz rögzíteni tilos! A mérés időtartamára 1-1 személyt a mérési helytől (keresztzelvénytől) mindkét irányban 300 m-re hajófigyelő szolgálatra kell beosztani, ezeknek hajó közeledésekor hang vagy más jelzést kell adniuk. A 0,5 m/s-nál sebesebb vízfolyás mérése esetén a csónakban előre le kell tekerni kb. fél vízfolyás-szélességű kötélhosszat, melyet indulás előtt a csónakban kell elhelyezni.
- 4.09.44 Az öbölladikba a szelvénykötelet csáklyával kell beemelni és az őrfa tövéhez fektetni. A műveletet végzőnek az őrfa mögött kell állnia. A kötélnak az őrfa villájába való emelését az őrfa vízfolyás szerinti felső oldalán állva kell végrehajtani. A kötelet ugyanilyen állásból, az öbölladik vízfolyás szerinti alsó vége irányába kell a vízbe dobni.
- 4.09.45 A műszert és a mérő súlyt csak álló, illetve szelvénykötélhez rögzített vízi járműben szabad a leeresztő kötéltre szerelni, amennyiben ez a parton nem megoldható.
- 4.09.46 A mérő szerkezetet tartó palló híd felőli végét a hídszerkezethez kell kötni, a billenés megakadályozására. A részletes előírásokat, a helyi körülményeket figyelembe véve kell meghatározni. Mérési szünetben a mérő súlyt, ha a vízi közlekedést nem zavarja, a fenékre kell leeresztetni. A súlyt a levegőben lógatva tartani tilos!
- 4.09.47 A vízsebességmérő műszer leeresztő szerkezetét a vízi járműhöz szilárd kötéssel kell rögzíteni. A mérést mindig a vízfolyással szemben álló járműről, annak orránál kell elvégezni.
- 4.09.48 A mérő súlyt csak szilárd talapzaton (földön, gyalogjárón) szabad a leeresztőkötélhez rögzíteni. Víz fölé hajolva a mérő súlyt felszerelni tilos!

- 4.09.49 A mérő súly és a műszer víz fölé helyezését, a vízből a járműbe való beemelését végző, valamint a jármű orrán álló személyt biztonsági övvel, biztosító kötéllal és mentőmellényvel kell védeni.
- 4.09.50 A 10 kg-nál nehezebb felszerelést a mérőhelyre megfelelő méretű szánon kell eljuttatni.
- 4.09.51 Álló, összefüggő jégtakaróról mérni csak akkor szabad, ha a jég vastagsága legalább 15 cm. A jég vastagságáról a part közelében, továbbá a kijelölt szelvény irányában, létrán vagy pallóson állva készített léken kell meggyőződni. A lékvágáshoz a legalább 30 cm szélességű pallót kell alkalmazni. A mérés végzéséhez 1 biztosító munkavállaló jelenléte kötelező.
- 4.09.52 Jégen tartózkodásnál ugrálni vagy ütésekkel a jég szilárdságát gyengíteni tilos! Lék vágására csak előírt felszerelés (jégvágó balta, jégfűrész, ejtegető véső stb.) használható. A mérési szelvény teljes hosszúságában, a parttól a mérési helyig, pallósort kell fektetni és azt szabadon kell hagyni. A mérési eszközök tárolására a mérési hely közelében külön tárolópadozatot kell elhelyezni.
- 4.09.53 Zajló jégtáblákkal borított vízfolyáson, ködben és -4 °C alatti hőmérsékletnél mérni, vízmin-tát venni tilos! Rendkívüli esetben (elemi csapás, nemzetgazdasági érdek, súlyos vízhiány stb.) engedéllyel, a helyi körülményeket figyelembe véve, megfelelő technológiai felkészültséggel (jégtörő hajó, helikopter stb.) szabad vízmin-tát venni.